

Teatrinõiduse teke on õnneks ettearvamatu ja kahjuks peaaegu kirjeldamatu. Kuidas põhjendada erilist õhkkonda, mis valitses 25. juunil «Estonias» Eduard Tubina ooperi «Barbara von Tisenhusen» etendusel? Arusaadav, et noorte lauljate Pille Lille (Barbara) ja Vello Jürna (Franz Bonnius) esinemine äratas heatahtliku uudishimu, nagu Tarmo Silla senistest rollidest üpris erinev kirikhärra Friesnergi. Aga hinnaalandust ei kavatsenud publik kellelegi teha — ja selleks põlnud ka vajadust. Esimesel vaheajal kostis muljekatketete seast Tubina-imetlust ja ettevaatlikku tunnustust lauljatele: «Bonniuse osa sobib Vello Jürnale hästi... Hää! kõlab loomulikumalt ja toekamalt... Kas tead, et Pille Lill õppis partii väga kiiresti selgeks... Ta tunneb end laval kindlalt... Jaa, aga miks ta vehib nii palju kätega...» Pärast teist vaatust võttis üks rafineeritud maitsega muusik mitmed arvamused kokku: «Barbara ja Friesneri kirikustseeni jälgides sain ma aru, et ooper on ka kunst.»

Etenduse emotsionaalne kõrgepinge ei jätnud puudutama ühtki osalist. Eriti leidis seda Barbaras orkestripartii tõlgenduses (dirigeeris Peeter Lilje). Küllap sundis P.

TÕESTI, OOPER ON KA KUNST

«Reede» 13.07.90

Lille Barbara soojus ja hellus ta partnereid oma väljendusvarusid intensiivsemalt kasutama. Osalised suhtlesid sise-mise aktiivsusega: Barbara suhe kaastegelastesse peegeldas ta enda arengut ja konkretiseeris teiste karaktereid. Kõik armastavad ju Barbarat — omamoodi. Kõigi armastust vaetakse usu, moraali, tava ja seadusega. Teose ja lavastuse sisuline südamik, pilt Rannu kirikus, haaras tänu P. Lille ja T. Silla detailselt läbikaalutud ja varjundirohkele vokaaltõlgitsusele (ülist tegevust on siin ju ülivähe). P. Lill esitas Barbara rolli oma oskuste piires võimalikult väljendusrikkalt, sõandades ka vaikselt laulda. T. Silla mõeldult väärikas ja samas ikka tundlik ja juurdlev Friesner köitis mõtestatud fraasikujundusega. Vello Jürna (Bonnius) laulis pingevabamalt ja ökonoomsemalt kui varem. Bonniuse esmakohtumisel Barbaraga võis tõepoolest tajuda

teistsugust, Barbara jaoks huvitavat ja ligitõmbavat meelelaadi. Nimetagem veel sellel õnnestunud etenduses osalenuid: Väino Puura, Ants Kollo, Hans Miilberg (Barbara vennad), Mare Jõgeva ja Uno Kreen (Tödwenid) jt. Muide, vahest võinuks M. Jõgeva laulda ka Barbarat?

Arne Miku lavastus mõjus 25. juunil elusamalt ja dünaamilisemalt. A. Mikk on erudeeritud teatrimees, kes lavastab korrektselt ja maitsekalt, suhtub viisakalt nii teosesse kui ka lauljaisse. Mõnikord on kahju, et ta ei riskeeri pööraste ideede ja pöörase nõudlikkusega. Liiga sageli sõltub etenduste kõikumise laulja individuaalsusest, oskustest, tahtest. Näiteks — «Barbara...» esitamisel 29. juunil paistsid küll silma Riina Kadaja ja Ivo Kuusk, ent ebaühtlase ansambli tõttu ei tekkinud mõjuvat tervikmuljet. Seevastu üllatas E. Tubina teise ooperi, «Reigi õpetaja» tõlgitus 27. juunil — Teo Maiste, Marika Eensalu ja Ivo Kuusk moodustasid psühholoogiliselt pineva kolmnurga (dirigeeris Paul Mägi). Unustamatuks kujunes lavastuse finaali — Maiste-Lempelius vaarumas nagu mööda surmaringe. Shakespeare'i meenutav stseen.

KRISTEL PAPP